

Imenik gospodarjev,

kteri so iz letošnje državne podpore kupljene plemenne bike v povzdigo živinoreje na Kranjskem dobili.

Na Gorenskem:

Andrič Janez v Polšici,
Brence Matija v Dovjem,
Paplar Jakob v Vrbnah
Pohar Jožef v Polčah,
Veber France v Zalem Logu,
Pregel Jožef v Trnovem v Ljubljani.

Ti vsi gospodarji so dobili bike belanskega rodú (Möllthaler), ki so za plemenjenje precej sposobni.

Bike muriškega rodú (Mürzthaler) so dobili:
* Gospod Kajdiž Tomaž v Vodica (1 letnega),
gospodar Kalinšek Andrej v spod. Brniku (1³/₄ letn.),
„ Bugar Janez v Vogljah (1 letnega),
„ Zvoljšak Matevž v Dragi (1³/₄ letnega),
* „ Ložar Janez v Trzini (1 letnega),
„ Grčar Jakob v Ihanu (2 letnega).

Na Notranjskem:

Bika belanskega rodú sta prejela:
gospodar Osredkar Jakob iz Polhovega Gradca in
„ Bizjak Jožef Podvelbom;
bika muriškega rodú pa:
gospodar Dolščak Matevž v Gornjem Golu (2 letn.),
„ Bolha Janez v Šentvidu pri Cirknici (1³/₄ letnega),
* „ Leben Janez v Horjuli (1¹/₂ letnega),
„ Peteln Andrej v Preserji (1 letnega),
„ Kavčič Matija v Zavraču (1¹/₄ letnega),
„ Plešnar Anton v Črnem Vrh (1¹/₄ letnega),
„ Fatúr Matija iz Zagurij (1¹/₂ letnega).

Na Dolenskem

so dobili bike muriškega rodú:
gospodar Tomšič Jakob v Hmelnem (1³/₄ letnega),
„ Brvar Anton v Razprgu (1¹/₄ letnega),
„ Lužar Andrej v Šentjanžu (2 letnega),
„ Rojič Anton v Šent-Pavlu (2 letnega),
* „ Novak Martin v Veliki Račni (1 letnega),
„ Babič Anton v Bruhani vasi (1¹/₂ letnega),
gospod Pour Ljudevit v Grosuplji (2 letnega).

Belanskega rodú bika je prejel
gospodar Špehar Jurij iz Belčega Vrha.

Za požlajnenje živinoreje v okolici Metliški je tudi gosp. Homač Anton iz Gradaca dve leti starega bika muriškega rodú na svoje stroške kupiti dal.

Gospod baron Anton Zois na Brdu nad Kranjem je blagovoljno dovolil, da njegov bik muriškega plemena sme za okolico Kranjsko za pleme biti.

Podpisani odbor naznanja to delitev očitno zato, da živinorejci bližnjih krajev vedó, kam je zdaj kak bik za pleme prišel. Ob enem se pa tudi to dostavlja, da se ti iz državnega denarja kupljeni biki smejo le umno za pleme rabiti, tedaj ne po večkrat na dan spuščati, in da tistim z zvezdico zaznamovanim gospodarjem, ki so dobili še le enoletnega, je bilo ostro naročeno, da morajo čez zimo še spuščanje odlašati, dokler ni junec vsaj eno leto in pol star. Dali so se taki biki zato tudi takim možem, od katerih družba pričakuje, da jim je umna živinoreja cilj in konec.

Odbor družbe kmetijske v Ljubljani
15. oktobra 1871.

Politične stvari.

Ultramontanizem in fevdalizem.

„Klerikalec“ in „fevdalec“, to ste dandanes dve besedi, s kterima pitajo liberalci vsacega, kdor ž njimi ne trobi v en rog. Ker pa je — tako mislijo nekteri — strašansko lepo, če je kdo „liberalec“ ali „svobodnjak“, vlečejo tudi nekteri Slovenci ž njimi, tako, da med načeli, ki jih o „liberalizmu“ vsak dan pridi-gova „Tagblatt“, „Tagespošta“ in vsa druga četa enacih listov, in med Slovenci tacimi drugzega razločka ni, nego tega, da uni na vse kriplje nemščino stavijo na oltar, ti pa pri nas se za slovenščino borijo. Vzemi jima navskriž misli o narodnosti, in podobni so si potem kot krajcar krajcarju, le s tem razločkom, da nemški liberalci imajo pogum, očitno svoje brez-verstvo oklicevati in propagando delati za svoja načela, slovenski liberalci pa si tega ne upajo in le bolj za grmom brcajo na „ultramontanizem“, za kterega še prave definicije ne vedó, vsaj je še nikjer niso razglasili, za kaj se dajo klicati „mladoslovence“.

Ker „Novice“ nikdar niso zastopale hinavstva in tako imenovanega tercijalstva, ki obe ste jim gnjusoba, zmirom pa branile svetinje naše katoliške vere in zmirom cenile neprecenljive zasluge duhovščine naše za duševni, materijalni in narodni blagor naše domovine, zato mislijo, da imajo pravico vprašati: od kod izvira ta prikazen, da se nekteri Slovenci enačijo o „liberalizmu“ z Nemci in nemškutarji? Je li naša duhovščina (mi govorimo tukaj le od duhovskega stanu, a ne od posamnih oseb, kakor po posamnih osebah ne merimo advokatov, trgovcev, obrtnikov, uradnikov itd.), ktero je dr. Zarnik v našem listu l. 1867. na vsako stran tako sijajno popisaval, kaj pregrešila, da jo čez 3 leta smemo s „farji“ pitati? Ko so l. 1848. valovi „svobode“ jako visoko kipéli, je li kdo pri nas črnil o tisti verski razuzdanosti, ki danes tuli iz tabora nekterih Nemcev kot glavna stvar liberalizma, kteremu pravi oče je bil oni pokojni Mühlfeld s svojim „Religionsediktom“, kteremu je res za življenje njegovo katoliška vera hudo na poti bila. Leta 1848., ko je Avstriji prva svoboda zasijala, čuli so se glasovi: „z desetino in tlako proč!“ dajte nam narodno ravnopravnost!“ „svobodo združevanja“, „svobodo tiska“, „narodno stražo!“ O onem „brezverstvu“, ki so si ga Nemci v Avstriji leta 1867. skuhal, ni bilo pri nas ne duha ne sluha! Tudi o fevdalizmu ni bilo ne sledú ne tirú, zdaj pa so lažnjivi nemškutarski preroki začeli tudi „desetino“ in „tlako“ iz groba vleči, na katero noben človek, kteri ima še zdrave možgane, misliti ne more, kajti tak kamen leži nad tem podloštvom, da ga vsi konji svetá in vse parne mašine odvaliti ne morejo.

In vendar mislijo nemškutarski liberalci, da bodo nevedne kmete zbegali s pošastjo „fevdalizma“ (desetino in tlako) in da če huje malajo zakone katoliške vere kot hudirjev ultramontanizem na steno, tem bolj bodo razrušili pošteno življenje družinsko.

V marsikterem drugem oziru se utegnejo ločiti politične stranke, — zaradi „fevdalizma“ in „ultramontanizma“ se poštenjaki ne morejo ločiti.

Dunajska „Reform“, čegar vrednika vendar nobena živa duša ne more pitati s „klerikalcem“ v tistem pomenu, ki ga zeló rabijo nemški liberalci, piše o „fevdalizmu“ in „ultramontanizmu“ zatega denarja vredne besede, kterih ne moremo zamolčati v tem sestavku, čegar namen je bralcem našim razjasniti pomen besed, ki smo mu jih na čelo postavili.

„I kaj neki ima pomeniti krič o fevdalizmu in ultramontanizmu? — piše „Reform“. Praktični,